

og en korrekt forvaltning. Jeg mener, at vi har et velfungerende system i Danmark, og at der ikke kan sættes fingre på det, og jeg mener også, at diskussionen omkring nogle ganske bestemte personers ansættelse forskellige steder har været misforstået et langt stykke ad vejen.

Vi har faktisk ikke i egentlig forstand politiske ansættelser i dette øjeblik. Vi har haft det i forrige regeringers tid på enkelte poster. Vi har haft det i denne regeringens tid på enkelte poster forstået på den måde, at der var ansættelser i ministersekretariatene eller i tilknytning til ministeren, der fulgte ministeren på den måde, at den pågældende var ansat, indtil ministeren fratrådte.

Mig bekendt har vi ikke flere af den type ansættelser tilbage. Vi har måske enkelte steder medarbejdere, der er særlig ansat til at varetage den funktion, som folketingsmedlemmer har medlemssekretærer til. Andre steder varetages den funktion som en del af ministersekretariatets almindelige arbejde, uden at der er en bestemt person udpeget til det.

Det mener jeg er ganske udramatisk, men netop af den grund synes jeg, det kunne være aldeles nyttigt at få det åbent belyst i en sådan arbejdsgruppe – et arbejde, som SF har efterlyst – på de præmisser med det kommissorium, jeg her har skitseret.

Klaus Hækkerup (S):

Jeg vil godt tage udgangspunkt i, at jeg synes, der er grund til at sige, at SF ikke skal have utak for, at de har taget initiativ til denne debat til belysning af udviklingen i den offentlige forvaltning og til belysning af spørgsmålet om, hvorvidt embedsmændene måske spiller en større politisk rolle i dag end tidligere.

Jeg siger det, fordi vi ved, at forudsætningerne for forvaltningens virksomhed er ændret i de senere år. Der er sket noget i vores samfund. Det er ikke sådan, at vi lægger mærke til det fra dag til dag, men sætter vi os ned og ser på udviklingen over en vis periode, så er det klart, at vi har været igennem en udvikling.

Partisystemet er blevet svækket. Alle partier har haft faldende medlemstal. De ressourcer, den intelligensreserve, man kunne trække frem før, har slet ikke den samme basis og det samme grundlag, som den havde tidligere. Vi har et Folketing, der er blevet meget mere aktivt og kontrollerende i forhold til det, der formelt hedder den udøvende magt, og vi har en mediedækning, der måske er den, der har udviklet sig

mest af alt igennem de senere år i retning af en stadig stigende interesse for enkeltsager og for enkeltpersoner. Det politiske landskab har ændret sig, om jeg så må sige, og det har aktørerne i det selvfølgelig også.

For ministrenes vedkommende har den udvikling, så vidt jeg kan se, betydet, at der stilles vidtgående krav til embedsmandsapparatus evne til at kunne leve sig ind i den politiske ledelses vilkår og til at kunne yde egentlig politisk rådgivning. Og vi er vel dér, hvor vi må sige, at kun hvis embedsmændene kan leve op til det, så er vi i en situation, hvor embedsmandsapparatet stadig væk kan være betjenningen. Hvis ikke de kan, står vi i en anden situation.

Og vi kan vel heller ikke helt afvise, at der kan komme en konflikt for den enkelte embedsmand mellem det at være faglig, at føle, at man er 100.000 pct. på lovens grund, og så samtidig skulle være loyal over for den politiske ledelse i ministeriet. Der har været en debat, og det skal der selvfølgelig være, om embedsmændenes adgang og ret og muligheder for at sige fra over for den politiske ledelse, og det, politikerne så har brug for, ministrene har brug for, er selvfølgelig en embedsmand, der er ansat specielt med henblik på politisk rådgivning, som ikke pr. definition kommer ud i den konflikt. Derfor er det ikke så underligt, at der har været en udvikling i vores egen tradition, for så vidt angår udviklingen af politiske embedsmænd.

Hr. Anders Fogh Rasmussen har måske sagt det klarest den 2. februar i år til Berlingske Tidende, hvor han siger:

»Det siger sig selv, at jeg ikke ville kunne bruge en ministersekretær, der er erklæret socialdemokrat. Der er på en eller anden måde selvfølgelig en skillelinje.«

Og vi har været en udvikling igennem i Danmark – lad mig repetere det, for jeg har jo sagt det før fra denne talerstol. Da finansminister Poul Møller i sin tid ansatte daværende medlem af Folketinget, Knud Bro, i Finansministeriet til at hjælpe sig, tror jeg, det er det nærmeste, vi nogensinde har været på en viceminister – jeg er lige ved at sige uden portefølje – i Danmark. Anker Jørgensen ansatte Ole Andersen, der nu er borgmester i Gladsaxe, som pressemedarbejder, og da Poul Hartling efterfulgte Anker Jørgensen, ansatte han sin partifælle hr. Svend Erik Hovmand som redaktør i Statsministeriet. Da Palle Simonsen i 1984 blev udnævnt til finansminister, blev ministersekretæren skiftet ud